CONFERENCE
DES EVEQUES CATHOLIQUES
DU BURUNDI

Secrétariat Général

INYIGISHO Y'INAMA Y'ABEPISKOPI GATOLIKA B'I BURUNDI YUGURURA YUBILE Y'IMYAKA 2025 Y'EKLEZIYA

« UMWIZERO NTUTETEREZA » (ABANYAROMA 5, 5).

Bavukanyi dusangiye ukwemera, namwe mwese Imana ikunda mukayikundira,

Twebwe Abungere banyu, tuzanywe uyu musi no kubamenyesha ko Umuvyeyi wacu Papa yatwibukije guhimbaza Yubile y'imyaka 2025, Ekleziya ya Yezu Kristu, ishashe kw'isi yose, imaze. Turabipfurije rero Yubile nziza, ibahe gushinga imizi muri Kristu We Mizero yacu.

Kugira ngo dushobore kuzoyihimbaza neza, nimudukundire, tubibutse Yubile ico ari co, tubabwire iyi twimirije ingene izogenda, dushime ivyiza idusanzemwo bikomeza ukwizigira kwacu, tunegure ibibi bidindiza uko kwizigira, duheze twigire inama y'ingene twoyihimbaza, ngo turushirizeho kuba umunyu n'umuco w'isi, turi abasangirarugendo kubw'ukwizigira.

I. Dutegere neza Yubile ico ari co.

1. Ijambo Yubile rivuye mw'ijambo ry'igihebreyi "Iyoberi"risigura ihembe ry'impfizi y'intama ryakoreshwa mu kuvuza inzamba y'akanyamuneza yatumirira igihugu c'Isirayeri guhimbaza imyaka mirongo itanu. Babigira bisunga ivyanditswe mu gitabo ca Bene Levi ngo: «*Uzoharura amasabato indwi y'imyaka indwi kugwiza n'indwi. Imisi y'ayo masabato indwi y'imyaka indwi izongana kuri wewe n'imyaka mirongo ine n'icenda. Ukwezi kugira indwi, igenekerezo ry'icumi, uzovuza inzamba y'akanyamuneza ku musi w'Ikigongwe, muzovuza inzamba mu gihugu cose. Umwaka ugira mirongo itanu muzowugira mweranda hanyuma mutangaze umwidegemvyo mu gihugu ku bakibamwo bose* » (Bene Levi 25, 8-10). Uyo mwaka mweranda w'umwidegemvyo ni wo Yezu avuga ko yarungitswe kumenyesha (raba Luka 4, 18-19). Uyo mwaka mweranda w'umwidegemvyo, ari wo mwaka wa Yubile, watanguye rero uhimbazwa uko imyaka mirongo itanu iheze. Mugabo mu mwaka 1470, Papa Paulo wa kabiri yarashinze ko wohimbazwa uko kose imyaka mirongo ibiri n'itanu iheze. Iyo ngingo ni yo, n'ubu, Ekleziya yisunga.

2. Yubile rero ni umwaka mweranda tugabirwa n'Imana Soko ry'Ubweranda bwose. Ukuyihimbaza bijana no kwinjira mu ngendo yo kwemera kwinagura mu bunywanyi dusangiye n'Umukama no mu rukundo dufitaniye na benewacu. Iduhamagarira kuba beranda:*« Nimube beranda nk'uko so wanyu ari Mweranda »* (Matayo 5, 48)[1]. Kuva na kera, ubwo bweranda bushingiye ku guhindukirira Imana ngo twakire urukundo rwayo duheze turugaragarize abantu bose. Vyongeye, kuva na kera, Yubile ijana n'*ubutungane* kuko Imana yavuze iti : *"Umuntu wese muri mwebwe azosubira kw'itongo ryiwe, kandi umuntu wese muri mwebwe azosubira mu muryango wiwe"* (Bene Levi 25, 10). Ahandi naho iti: *« Ntihagire umuntu azozimba uwo basangiye igihugu, urubaha Imana yawe. Nkako ni jewe ndi Umukama Imana yanyu »* (Bene Levi 25, 17). Bisubiye Yubile yaraha akaryo Abanyisirayeri ko kwubahiriza ibidukikije maze bakaruhurira isi, bafungura « ibihitira » nk'uko vyanditswe ngo: *« Ntimuzotera imbuto, ntimuzosoroma ivyimejeje, ntimuzokwamura imizabibu itazoba yaratutuwe, kuko izoba ari iyubile, izoba ari nyeranda kuri mwebwe ,(...) muzorya ibihitira (...). »* (Bene Levi 25, 11-12.22). Ihimbazwa rya Yubile ryategetswe n'Imana kugira ngo Abanyisirayeri baronke akaryo ko kwigana urukundo kigongwe Imana yaberetse mu kubabohoza ikabakura mu buja bw'abanyamisiri. Yubile rero si umusi mukuru nk'iyindi yose, nka kurya kw'amasabukuru tumenyereye aherera mu guhimbarwa gusa. Yubile yamye ifise uburiba n'iteka yisangije kuko ijana n'ibanga ritwibutsa guhinduka.

II. Ingene Yubile y'imyaka 2025 itegekanijwe

3. Nk'uko twabibamenyesheje ku w'Imana wa gatatu wa Pasika, kw'itariki y'9 rusama 2024, Umuvyeyi wacu Papa yaradushikirije ikete ryiwe ridasanzwe, mu kirundi twovuga ko yise *Umwizero ntutetereza* [2], adutumirira kwinjira muri Yubile y'imyaka 2025 y'Ekleziya yo kw'isi yose, tumurikiwe n'icivugo kiduhimiriza kuba « Abasangirarugendo kubw'ukwizigira ».

4. Iyo Yubile, Papa Fransisiko azoyitwugururirira icese kw'igenekerezo rya 24 kigarama 2024, mu kwugurura umuryango mweranda w'Isengero nkuru ya Petero mweranda i Roma. Mu yandi madiyoseze yose, Abepiskopi bayaragijwe bazokwugurura iyo Yubile ku w'Imana igenekerezo rya 29 kigarama 2024 mu guhereza Inkuka y'Imisa mu masengero mvyeyi yabo, bakurikije igitabu c'imigirwa itegekanijwe. Muri ayo madiyoseze nyene, Yubile izososozerwa kw'igenekerezo rya 28 kigarama 2025[3], mu gihe i Roma Umuvyeyi wacu Papa azokwugara wa muryango mweranda ku musi mukuru wa Epifaniya, igenekerezo rya 6 nzero 2026.

---

[1] Raba Bene Levi 11, 44 ; Amategeko 18 , 13).
[2] Spes non confundit : SNC; Abanyaroma *5, 5.*
[3] SNC n.6.

III. Ibimenyetso vy'umwizero Yubile idusanganye ni ibihe?

5. Mw'ijambo ryo gusozera Yubile y'imyaka 125 tumaze dushikirijwe Inkuru nziza, ku wa 15 myandagaro 2023, twarakengurukiye Imana ku butumwa bwakozwe n'Abamisiyonari ba mbere hamwe n'imvukira zabakoreye mu ngata. Ijambo babivye ryarakiriwe mu gihugu cacu kandi rirashinga imizi mu mitima y'abatari bake.

Muri iyi myaka harabonetse ingo nyinshi z'ababubatse rukristu, ukwemera kurashinga imizi mu miryango, n'abana benshi bararonka uko kwemera kandi bagukuriramwo. Izo ngo ni zo zabaye amatuta y'imihamagaro itandukanye yavyaye abasaserdoti, abihebeyimana n'abamenyeshamana, batari bake, gutyo turaronka n'abaja kumenyesha Inkuru nziza mu makungu, bisunze akamo ka Yezu ngo: *«Kwire isi yose mushikirize Inkuru nziza ikiremwa cose»* (Mariko 16, 15). Ntitwokwibagira n'abanyamihari kumwe n'imigwi itandukanye y'ubutumwa yitangira guteza imbere Ekleziya.

6. Umwizero w'Ekleziya yacu uri (no) mu mwitwarariko w'ukwitangira Umuryango w'Ekleziya abakristu bagaragaza, biciye muri ya ngendo nziza ya *Twubake Paruwase Yacu.*

7. Ikindi kimenyetso c'umwizero ni uko Ekleziya yacu ibandanya yitwararika ubutumwa bwo kwigisha no guteza imbere umuntu mu mpande zose : mu vy'indero, mu vy'amagara y'abantu, mu vy'ugufasha abatishoboye n'ibindi.

8. Ikindi kimenyetso cerekana umwizero ni uko Ekleziya yacu iriko irashira mu ngiro ingingo zavuye mu nama nsangizangendo zatunganijwe nko mu madiyoseze yose, zerekeye amahoro n'ugusubiza hamwe bishingiye ku kuri, ubutungane, umwidegemvyo n'urukundo.

9. Umwizero wacu ushimikiye kandi ku ntahe y'ubutwari mu kwiheberanira yaranguwe n'abakristu batari bake, gushika n'aho bamwe muri bo bemera kwicwa barwanira ubuzima bwa benewabo.

10. Ikindi kitwongerereza umwizero ni uko hari amasezerano hagati y'Ekleziya Gatolika na Republika y'Uburundi agenga ugukorana neza hubahirijwe uburengazira bwa bamwe n'abandi.

Impande y'ivyo bimenyetso hariho ibindi bimenyetso Yubile idusanzemwo kandi bidahumuriza.

IV. Ibimenyetso bitaremesha umwizero

11. Mu bimenyetso bidatanga umwizero hariho ibifatiye ku kwemera kudashemeye kw'abakristu bamwe bamwe, hakabaho n'ibifatiye ku ndinganizo y'intwaro, imibano n'ubutunzi mu gihugu. Mu bifatiye ku kwemera kudashemeye haracibonekeza abakristu bafata minenerwe ivyobakomereza ukwemera nk'ukutitaba inyigisho

n'ukudahimbaza amasakramentu, hari abandi babangikanya ukwemera kwabo n'ibintazi, na ba ntambirakaje bahindagura amadini n'amashengero. Mu bifatiye ku ndinganizo y'intwaro, imibano n'ubutunzi, nk'uko twabishikirije ku musi w'Imana ugira gatatu wa Pasika, haracibonekeza abafise agatima k'ugukumirana, ukwikwegerako ubutegetsi bwose n'ukunyonyeza itunga ry'igihugu ; hariho ukudahana n'ubutungane budatunganiriza bose nk'uko bikwiye ; itangwa ry'akazi harabwe cane cane umwete wo gukorera umugambwe uri ku butegetsi canke ugutanga ibiturire, rimwe na rimwe bataravye n'ubushobozi, haracariho n'abantu banyuruzwa bakagenda amazimayongo ; hari n'ubukene butera bwiyongera mu gihugu, ibiciro bikaguma biduga, abantu bamwe bamwe bakabura ivyankenerwa, hari n'ukubura akazi bituma bamwe mu rwaruka bihebura kubera ukutabona kazoza keza, hakaba n'ingo zisambuka kubera ubukene ; n'itituka ry'indero mu mashure be n'ingaruka mbi zaryo n'ibindi.

N'aho ivyo vyose bibabaje, ntibiduce intege. Iyi Yubile nitubere nyabuna akaryo ko gukaburiranira ukwizigira kudutuma dukora ngo tubitorere umuti canke tubirengere.

V. Duhimbaze iyi Yubile turi abasangirarugendo kubw'ukwizigira

12. Kurya Yezu yatumwe na Se wiwe kumenyesha Inkuru nziza y'ubuzima (raba Yohani 20, 21), no gusubiza umwizero abawutaye, agasamiriza umwaka mwiza w'ubuntu bw'Imana (raba Luka 4, 19), ni ko na Ekleziya-Muryango ihamagariwe kuba ikimenyetso kimenyesha kandi kigashikiriza abantu umwizero utazeruka.

13. Muri iyo ntumbero, tubatumiriye mwese ubwa mbere guhimbaza iyi Yubile mwakira inyigisho zibakaburira ukwemera ko Kristu ari muzima kandi ko ku bwiwe dushoboye kubera Uburundi bwacu umunyu n'umuco, tugaterera ngo amabi abugoye atorerwe umuti. Izo nyigisho mwozakirira mu migwi ikurikira :

- Ku rwego rw'igihugu, hazotunganywa indwi y'ibiganiro-nyigisho bitumbereye gufasha gutorera umuti, mu muco w'ukwemera rukristu, bimwe muri ivyo bibangamiye umwizero.
- Ku rwego rwa diyoseze na ho, hazotunganywa inyigisho mu migwi izoba yategekanijwe n'umwungere.

14. Muri yo ntumbero kandi tubatumiriye mwese ubwa kabiri, guhimbaza iyi Yubile mu kwitaba amakoraniro ya liturjiya n'ingendo nyeranda bitegekanijwe :

- Ku rwego rw'igihugu, yubile y'imikangara y'Imana, yubile y'abihebeyimana n'abanovisi, yubile y'abasaserdoti n'abaseminari, yubile y'abamenyeshamana, yubile y'abakristu balayike n'ingo n'imiryango, yubile y'urwaruka.
- Ku rwego rwa diyoseze na ho, bizotunganywa n'umwungere.

Izo ngendo nyeranda zizotubere akaryo ko gusenga no kunoganza inyigisho y'Umuvyeyi wacu Papa yerekeye iyi Yubile.

Ugusozera

15. Umuvyeyi wacu Papa mu gusozera iyo nyigisho yiwe agira ati: « *Yubile twimirije izoba umwaka urangwa n'umwizero udahera, kuko uzoba ari umwizero uri mu Mana. Ese iyo yubile yodufasha kurushirizaho kwizigiranira muri Ekleziya no mu mibano y'abantu, co kimwe no mu migenderanire mpuzamakungu mu kurwanira agateka ka zina muntu wese tutibagiye gusonera ibidukikije.*[4]" Yubile tugabiwe n'Umukama ni idufashe kwisubiza itoto mu kunagura ubunywanyi dufitaniye n'Umukama n'urukundo rwa bene wacu cane cane ba birenzwa amaso tubana canke duhwanira mu nzira. Umuvyeyi Bikira Mariya, We Nyina wa Jambo yigize umuntu akaza kudusubiza umwizero nyakuri, aduherekeze muri uyu mwaka wa Yubile.

Bigiriwe i Bujumbura, igenekerezo rya 04 nyakanga 2024

Abepiskopi banyu

<u>Menya neza</u> : Iyi nyigisho nisomwe kw'idominika ya 3 y'Ubushikiro, igenekerezo rya 15 kigarama 2024, mu kibanza c'inyigisho y'umusaserdoti.

[4] S C n.25

✠ Bonaventura NAHIMANA
Umwungere Mukuru wa Diyosezi Nkuru ya Gitega,
ahagarariye Diyosezi ya Rutana,
akaba n'Umukuru w'Inama y'Abepiskopi Gatolika
b'i Burundi

✠ Salvatori NICITERETSE
Umwungere wa Diyosezi ya Bururi
akaba n'Icegera c'Umukuru w'Inama
y'Abepiskopi Gatolika b'i Burundi

✠ Gerevazi BANSHIMIYUBUSA
Umwungere Mukuru wa Diyosezi Nkuru ya Bujumbura

✠ Yohakimu NTAHONDEREYE
Umwungere wa Diyosezi ya Muyinga

✠ Buraziyo NZEYIMANA
Umwungere wa Diyosezi ya Ruyigi

✠ Joriji BIZIMANA
Umwungere wa Diyosezi ya Ngozi
ahagarariye Diyosezi ya Bubanza